

3K - Brede maatschappelijke coalitie uit bezwaren tegen TTIP en bespreekt de komende TTIP-campagne

Thema: Rechtvaardig Handels- en Landbouwbeleid
Moderator: Guus Geurts (Platform Aarde Boer Consument)
Speakers: Wim Baltussen (sector Agrarisch Groen FNV), Keimpe van der Heide (Nederlandse Akkerbouw Vakbond), Sieta van Keimpema (voorzitter Dutch Dairymen Board), Jacomijn Pluimers (campagneleider Duurzaam Voedsel Milieudefensie)

Verslag

Inleiding **Guus Geurts**: Vanmorgen is plenair gesproken over transitie in de voedselvoorziening, toen kwamen vooral voorbeelden uit de praktijk (bottom up) naar voren. Om systematische verandering mogelijk te maken is het echter ook nodig dat het internationale beleid (top-down) verandert. Voorlopig hebben we juist te maken met een grote bedreiging op dit gebied: TTIP. Vandaag uiteten boeren- en milieuorganisaties en FNV hun inhoudelijke kritiek hierop. Zij maken deel uit van een coalitie die actief campagne gaat voeren tegen TTIP en CETA dit jaar.

Sieta van Keimpema

Ik kom maar twee soorten mensen tegen: mensen die tegen TTIP zijn, of er niets van af weten. Het belangrijkste probleem van TTIP is het ongelijke speelveld tussen de EU en de VS, omdat de standaarden verschillen, zoals: controles op bedrijfsniveau (wel in de EU, niet in de VS); verschillen in dierenwelzijnseisen (wel in de EU, niet in de VS op de boerderij); Identificatie & Registratie, en gebruik hormonen voor melkproductie BST in Amerika (in Europa zijn die verboden). Malmström had hierover in Amsterdam een verontrustend antwoord: als Amerikanen zeggen dat het zonder hormonen is geproduceerd is dat OK voor de EU.

Door wederzijdse erkenning van standaarden zal het verlagen van tarieven leiden tot oneerlijke concurrentie voor Europese boeren. Uit LEI-onderzoek blijkt dat de Europese boeren marktaandeel binnen de EU zullen verliezen.

Het vrijhandelsverdrag met Oekraïne laat zien wat ons staat te wachten. Daar geproduceerd kippenvlees wordt in Nederland herverpakt en als Nederlands vlees verkocht. Discussie: Ook Oekraïense eieren uit legbatterijen worden in de EU verkocht terwijl de legbatterij in de EU verboden is. ISDS leidt tot ongelijk speelveld door voortrekken van Amerikaanse multinationals. Het Europese Hof zou moeten gelden als mogelijkheid voor alle bedrijven, zowel de Europese als Amerikaanse bedrijven.

Reacties uit de zaal

Faiza Ouhlahsen (Greenpeace): Er zijn in de EU stoffen verboden b.v. in cosmetica en speelgoed die wel in de VS zijn toegestaan. Guus Geurts: Er zijn 82 pesticiden in de EU verboden die wel in de VS zijn toegestaan. Ondanks beloftes van Ploumen worden Europese standaarden nu al verlaagd, zij ontkent dat dit iets met TTIP te maken heeft. Voorbeelden zijn: toelaten van peroxydeazijnzuur in de bewerking van kippenvlees; toelaten van melkzuur in de bewerking van varkensvlees; verwachte wetgeving verplichte labeling kloonvlees blijft uit; en tenslotte wordt verwachte wetgeving hormoon-verstorende stoffen uitgesteld. Slechts 1% van het Europese MKB exporteert naar de VS. De verliezen voor de overige 99% binnen de EU zijn veel groter, dan de kleine winst.

Jacomijn Pluimers (Milieudefensie)

TTIP isschaliegas toestaan of een vette boete betalen; eerst bedrijven raadplegen voordat je een wet maakt; van dierenwelzijn een 'handelsbelemmering' maken. TTIP binnen de landbouw leidt tot oneerlijke concurrentie voor boeren en (uiteindelijk) een verlaging van de standaarden voor milieu, voedselveiligheid en dierenwelzijn.

Oproep: Doe mee, Stop TTIP door: Maak je gemeente TTIP vrij; Meewerken aan referendum, teken nu alvast. Als de campagne van start gaat hebben we in 6 weken 300.000 handtekeningen nodig. Laat je naam achter, wij houden je op de hoogte

Keimpe van der Heide, NAV

De NAV maakt zich sterk voor betere prijzen voor boeren. Op dit moment zijn er duizenden boeren die geen afspraken mogen maken over aanbodbeheersing dit leidt tot overproductie. Daarnaast is er slechts een handjevol afnemers. De meeste macht ligt bij de tussenschakels (supermarkten, voedingsmiddelenindustrie). Door vrijhandelsverdragen worden deze multinationals nog machtiger en de invloed van consumenten en producenten wordt nog kleiner. De NAV vindt dit ongewenst!

De NAV stelt binnen haar alternatief voor toekomstige productie dat deze minder afhankelijk moet zijn van niet-hernieuwbare grondstoffen en energie. Wij willen duurzaamheid bevorderen door regionale kringlopen (van bv. mineralen) en minder gesleep met voedsel over de wereld.

De belangrijkste problemen die door TTIP ontstaan binnen de voedselvoorziening zijn dat Europa en de VS elkaars standaarden erkennen waardoor de laagste producteisen gaan gelden. De EU kan hierdoor ofwel niet de eisen stellen aan de voedsel(productie) die zij nodig vindt. Ofwel de EU stelt die eisen wel aan eigen boeren maar tegelijkertijd komen er producten zonder die eisen uit de VS op de markt. Nederlandse boeren worden daarmee weggeconcentreerd. Op korte termijn lijkt dit gunstig voor consument vanwege lage prijzen.

Maar zonder enige marktbescherming krijgen Nederlandse boeren structureel te lage prijzen voor hun producten en stoppen. Daardoor zijn er steeds minder boeren en komt de voedselproductie in eigen land in gevaar. Daardoor ontstaat er steeds minder voedselzekerheid is er steeds grotere afhankelijkheid van import en daalt de voedselveiligheid. Dus op de lange termijn is dit dus ook ongunstig voor consumenten!

NAV pleit ervoor om voedsel en voedselproductie buiten de vrijhandelsverdragen te houden. De negatieve gevolgen voor boeren en voor consumenten zijn namelijk te groot. Voedselveiligheid en voedselzekerheid zijn te belangrijk om helemaal aan vrije markt over te laten. De gevolgen van TTIP zullen langdurig zijn, zoals we nu ook nog kampen met gevolgen Blair House Akkoord (een deal tussen de VS en de EU in 1992, in de aanloop naar de WTO).

Wim Baltussen (FNV, sector Agrarisch Groen)

Een jaar geleden heeft het ledenparlement van FNV zich uitgesproken tegen TTIP. Sindsdien voert de FNV campagne tegen TTIP, maar ook tegen CETA en TISA. FNV is actief betrokken bij de totstandkoming van een SER advies over TTIP, over met name de mogelijke gevolgen voor arbeidersverhoudingen en de werkgelegenheid. FNV is niet tegen handel, de Nederlandse economie is voor 30 afhankelijk van export. Om een aantal redenen is de FNV echter kritisch over TTIP: Ten eerste is de verwachte groei van het BBP die in sommige onderzoeken naar voren komt, minimaal. Een onderzoek door Capaldo toonde zelfs aan dat er 200.000 banen verloren dreigen te raken. Verder zijn in de agrarische sector de marges voor boeren en tuinders al klein. Door de verwachte oneerlijke concurrentie, zal er nog meer druk op de lonen van arbeiders in de landbouw ontstaan. Ten derde is de bescherming van werknemersrechten niet gegarandeerd. De VS heeft maar twee van de 8 onderdelen van het ILO-verdrag hierover geratificeerd. Ook is ISDS overbodig, de EU en de VS hebben een goed rechtssysteem. Het bevordert door ISDS multinationals boven het MKB. Tenslotte zullen er grote risico's ontstaan binnen de publieke dienstverlening, en zijn de huidige onderhandelingen zijn zeer ontransparant.

Uitkomsten

1. Door TTIP zullen zoveel mogelijk importtarieven worden afgeschaft of sterk verminderd. Deze tarieven zijn echter de enige manier om Europese familiebedrijven in de landbouw die te maken hebben met veel hogere milieu-, dierenwelzijns- en voedselhygiëne-eisen dan hun collega's in de VS, te beschermen.

De wijze van productie mag echter geen reden zijn om importen tegen te houden, ook al zijn genoemde standaarden aan Europese boeren veel hoger.

De Europese boer krijgt dus te maken met oneerlijke concurrentie met deze Amerikaanse producten. Deze oneerlijke concurrentie wordt nog eens versterkt door het principe van wederzijdse erkenning van standaarden. Hoewel Amerikaanse producten aan lagere standaarden voldoen, en de standaarden officieel niet verlaagd worden, mogen deze producten hier toch de markt op terwijl boeren in de EU gehouden zijn aan strengere wettelijke standaarden.

Ondanks de beloften van minister Ploumen dat standaarden op gebied van voedselveiligheid, milieu en dierenwelzijn niet verlaagd zullen worden door TTIP, gebeurt nu al het tegenovergestelde en worden Europese wetten nu al aangepast.

2. TTIP heeft negatieve gevolgen voor boeren, arbeiders in de landbouw, voedselveiligheid, het milieu en dierenwelzijn.

Om TTIP (en CETA) te stoppen werkt een coalitie van acht boerenorganisaties (Nederlandse Vakbond Varkenshouders, vakgroep Varkenshouderij LTO, Nederlandse Vakbond Pluimveehouders, vakgroep Pluimveehouderij LTO, Dutch Dairymen Board, Nederlandse Melkveehouders Vakbond, Nederlandse Akkerbouw Vakbond en Vereniging voor Biologisch-Dynamische Landbouw en Voeding) samen met Milieudefensie en FNV Agrarisch Groen samen binnen een campagne Landbouw en TTIP.

3. Onderdelen van de Landbouw en TTIP campagne dit voorjaar zijn onder andere:

- Binnenkort wordt er een document gepubliceerd waarin de gevolgen voor landbouw en voedselvoorziening door TTIP en CETA op een rij worden gezet.
- Beïnvloeding van politici in Tweede Kamer en Europees Parlement via gezamenlijke verklaringen en gesprekken.
- Op dinsdag 26 april is er een debat in de Tweede Kamer over internationaal handelsbeleid (RBZ-raad). Er zullen acties worden gevoerd op het Plein in Den Haag op die dag.

Andere activiteiten door de brede Nederlandse Stop TTIP-coalitie en belangrijke data:

- Oproep tot nationaal referendum over TTIP en CETA.
- Meewerken om gemeentes zich TTIP-vrij te laten verklaren.
- Op 13 mei wordt het CETA-verdrag mogelijk ondertekend door de Europese ministerraad.
- Mogelijke medewerking aan March Against Monsanto op 21 mei in Amsterdam.
- Op 31 mei is er in verband met het Nederlandse voorzitterschap van de EU een informele handelsraad en een informele landbouwraad in Amsterdam. Op die dag en in het weekend hieraan voorafgaand worden diverse acties in Amsterdam en verspreid door het land gehouden.

Meer informatie

- Brief van boerenorganisaties over TTIP aan Tweede Kamer (oktober 2015)
<http://aardeboerconsument.nl/brief-van-boerenorganisaties-over-ttip-aan-tweede-kamer>
- Via onderstaande link:
 - Media aandacht naar aanleiding van deelname LTO vakgroepen aan deze coalitie;
 - Opiniëartikel als reactie hierop - 'LTO-voorman steunt TTIP en agribusiness; accepteert oneerlijke concurrentie tegen gezinsbedrijven in de landbouw';
 - Links naar vele andere interessante artikelen.
 - <https://www.supermacht.nl/2015/10/19/lto-voorman-steunt-ttip-en-agribusiness-accepteert-oneerlijke-concurrentie-tegen-gezinsbedrijven-in-de-landbouw/>
- Artikel: Agrarisch verzet tegen TTIP groeit (mei 2015):
<https://www.globalinfo.nl/Nieuws/agrarisch-verzet-tegen-ttip-groeit>
- Kamervragen (inclusief antwoorden) ingediend over TTIP en Landbouw: *Azijnzuur-kip (mei 2015):
<https://www.rijksoverheid.nl/binaries/rijksoverheid/documenten/kamerstukken/2015/05/18/beantwoording-kamervragen-over-ttip-en-komst-azijnkip/beantwoording-kamervragen-over-ttip-en-komst-azijnkip.pdf>
- «Nieuw rapport: «Europese boeren kansloos door TTIP» (ingezonden 21 januari 2016):
<https://zoek.officielebekendmakingen.nl/kv-tk-2016Z01114.html>